

ЗАКОН
за изменение и допълнение на Закона за предотвратяване и
установяване на конфликт на интереси

(обн., ДВ, бр. 94 от 2008 г., изм., бр. 10, 26 и 101 от 2009 г., бр. 62 и 97 от 2010 г.,
бр. 38 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.)

§ 1. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5 накрая се добавя „заместник-председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, заместниците на главния прокурор“.

2. В т. 8 накрая се добавя „и кметските наместници.“

3. В т. 12 думата „членовете“ се заменя със „заместник-председателите“.

4. В точка 19 думите „членовете на надзорния съвет“ се заличават.

5. В т. 23 думите „и членовете на органите на управление или контрол“ се заменят с „членовете на органите на управление или контрол и служителите, с изключение на служителите, които заемат технически длъжности.“

6. Създава се нова т. 24:

„24. членовете на комитетите за наблюдение на оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, извън тези по т. 27;“

7. Досегашните т. 24 и 25 стават съответно т. 26 и 27.

§ 2. В чл. 13, ал. 1 думата „7-дневен“ се заменя с „14-дневен“.

§ 3. В чл. 14, ал. 3 се изменя така:

„(3) Декларация по ал. 1 не се подава при промяна на длъжността в една и съща администрация.“

§ 4. В чл. 15 думата „7-дневен“ се заменя с „14-дневен“.

§ 5. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ: „Отстраняването се извършва чрез писмено заявление до органа по избора или назначаването или пред съответната комисия по чл. 25, ал. 2, т. 1, 3 и 4 преди започване изпълнението на правомощието или задължението по служба.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) При съмнение за конфликт на интереси лице, заемащо публична длъжност, може да отправи питане до Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт, която приема становище в 14-дневен срок от постъпването му.“

§ 6. В чл. 21, ал. 1 думите „заемащо публична длъжност“ се заменят с „което е заемало публична длъжност“.

§ 7. В чл. 22, ал. 1 думите „заемащо публична длъжност“ се заменят с „заемало публична длъжност“.

§ 8. В чл. 22а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, наричана по-нататък "комисията" е независим държавен орган.“

2. В ал. 2:

а) в изречение първо след думата „председател“ се добавя „заместник-председател и един член“;

б) в изречение второ след думата „председателя“ се добавя „заместник-председателя“.

3. Създава се нова ал. 3:

„(3) Членовете на комисията се избират, съответно назначават след проведена публична процедура, утвърдена от съответния орган. Процедурата съдържа условията и реда за номинирането, представянето и изслушването на кандидатите. Изслушването е публично.“

4. Досегашните ал. 3, 4, 5 и 6 стават съответно ал. 4, 5, 6 и 7.

5. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и в нея се създават изречения второ и трето: „Народното събрание се произнася по доклада с решение. Докладът се предоставя за сведение на президента на републиката и на Министерския съвет и се публикува на страницата на комисията в интернет.“

6. Създава се ал. 9:

„(9) Народното събрание осъществява парламентарно и гражданско наблюдение върху дейността на комисията“.

§ 9. В чл. 22б се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) Председателят на комисията трябва да е със стаж по специалността не по-малко от 7 години и да отговаря на изискванията по ал. 2.“

2. Досегашната ал. 1 става ал. 2 и се изменя така:

„(2) За членове на комисията се избират български граждани с висше юридическо образование и придобили юридическа правоспособност, със стаж по специалността не по-малко от 5 години, които не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер и се ползват с обществен авторитет и доверие.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите „ал. 2“ се заменят с „ал. 3“.

§ 10. В чл. 22в се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в текста преди т. 1 след думата „председателя“ се добавя „заместник-председателя“;

б) в т. 2 цифрата „6“ се заменя с „три“.

2. В ал. 2 след думата „председателя“ се добавя „заместник-председателя“.

§ 11. В чл. 22г се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „и се публикуват в срок до три дни от получаването им на интернет страницата на Народното събрание“.

2. Създават се нови ал. 2 и 3:

„(2) Предложенията се разглеждат от постоянна комисия на Народното събрание, която изслушва кандидатите, които отговарят на изискванията на закона, и внася доклад, който обобщава резултатите от изслушването.

(3) Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на общественополезна дейност, не по-късно от 7 дни преди изслушването може да представят на комисията становища за кандидата, включващи и въпроси, които да му бъдат поставени. Анонимни становища и сигнали не се разглеждат. Становищата се публикуват на интернет страницата на Народното събрание в срок до три дни от получаването им при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 4.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) Народното събрание избира поотделно членовете на комисията, в т.ч. председател, заместник-председател и един член.“

§ 12. В чл. 22д се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „Председателят“ се добавя “заместник-председателят“.

2. В ал. 3 накрая се добавя „а заместник-председателят с 10 на сто“.

§ 13. Създава се нов чл. 22е:

„Чл. 22е. Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси:

1. установява конфликт на интереси;

2. може да установи несъвместимост за лице, заемащо публична длъжност, освен когато в Конституцията е предвидено друго;

3. произнася се по питання, свързани с прилагането на закона;

4. провежда семинари, обучителни мероприятия, разяснителни кампании и други;

5. сътрудничи с държавни органи, органи на местното самоуправление и неправителствени организации и може да сключва споразумения с тях;

6. сътрудничи със сродни чуждестранни и международни институции;

7. осъществява и други правомощия, предвидени в закона.”

§ 14. Досегашният чл. 22е става чл. 22ж и се изменя така:

„(1) Председателят:

1. представлява комисията;

2. организира и ръководи дейността ѝ;

3. издава наказателни постановления за извършени нарушения в случаите, предвидени в този закон;

4. контролира и отговаря за изпълнението на бюджета;

5. публикува решенията и докладите за дейността ѝ на страницата на комисията в интернет;

6. сключва, изменя и прекратява служебни правоотношения със служителите в администрацията след решение по чл. 22ж, т. 5;

7. сключва, изменя и прекратява трудови правоотношения със служители в комисията.

8. осъществява и други дейности предвидени в закон.

(2) Заместник-председателят изпълнява функции, възложени му от председателя и го замества при негово отсъствие.”

§ 15. Досегашният чл. 22ж става чл. 22з и в него ал. 4 се отменя.

§ 16. Досегашният чл. 22з става чл. 22и и в него се създава ал. 4:

„(4) Комисията може да поиска от съда разкриването на банкова тайна, когато това е необходимо за целите на закона“.

§ 17. Досегашният чл. 22и става чл. 22к и в него се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 след думата „сигнали“ се добавя „решения на комисията или искания“, след думите „за конфликт на интереси“ се добавя „или несъвместимост“, а думите „за установяване на конфликт на интереси“ се заменят с „по тях“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) В регистъра по ал. 1, т. 1 се описват пореден номер, дата и кратко описание на основаниято за образуване на производството, подателят, номер, дата и съдържание на решението.“

§ 18. В наименованието глава шеста накрая се добавя: „или несъвместимост“.

§ 19. Чл. 23 се изменя така:

„Чл. 23. (1) Производство се образува от Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси:

1. с постъпване на сигнал в комисията;
2. по решение на комисията;
3. по искане на лице, заемащо публична длъжност.

(2) Предварителна проверка се извършва от Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси по предложение на член на комисията въз основа на данни за конфликт на интереси или несъвместимост, съдържащи се в медийни публикации или събрани по образувано или прекратено производство, по ред, определен в правилника по чл. 22а, ал. 7.“

§ 20. Създава се чл. 23а:

„Чл. 23а. В случаите по чл. 23 комисията определя екип, който да извърши действията по производството или проверката. Екипът се състои от докладчик – член на комисията, и експерти от администрацията, които да го подпомагат.

(2) Докладчикът и експертите се определят на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение според поредността на образуване на производствата или проверките.“

§ 21. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 24, ал. 1 и ал. 4 след думата „интереси“ се добавя „или несъвместимост“.

2. Създава се ал. 5:

„(5) Разпределението на получените сигнали в Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение съобразно поредността на постъпването им.“

§ 22. В чл. 25 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „постъпването на сигнал“ се заменят с „образуване на производство или предварителна проверка“.

2. В ал. 2 в текста преди т. 1 думите „по сигнала“ се заменят с „по ал. 1“.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Информацията по ал. 1 и документите, в които се съдържа, се предоставят на комисията в 14-дневен срок от получаване на искането.“

§ 23. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея накрая се добавя „и да представи нови доказателства“.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Лицето, заемащо публична длъжност, може да ползва правна защита.“

§ 24. Създава се чл. 26а:

„Чл. 26а (1) Комисията прекратява образуваното производство с решение, когато:

1. е налице влязъл в сила акт със същия предмет и страни;

2. е налице производство по този закон със същия предмет и страни;

3. компетентен да се произнесе е друг орган;

4. сигналът или искането са анонимни;

5. сигналът или искането не съдържат конкретни данни за нарушение и тази нередовност не е отстранена в седмодневен срок от получаване на уведомление за това;

6. наличие на други специални изисквания, установени със закон.“

§ 25. Член 30 се отменя.

§ 26. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „двумесечен“ се заменя с „4-месечен“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) С решението по ал. 1 комисията установява или не установява конфликт на интереси или несъвместимост.“

3. В ал. 3 след думата „председателя“ се добавя „заместник-председателя“.

4. Създава се нова ал. 4:

„(4) При установен конфликт на интереси с решението по ал. 2, комисията налага административно наказание по чл. 35, 37 или 40 и се произнася по чл. 33а.“

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея в текста преди т. 1 след думата „съобщава“ се добавя „в 10-дневен срок от приемането му“.

6. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и се изменя така:

„(6) Решението, с което се установява конфликт на интереси и се налага административно наказание може да се оспори от заинтересованото лице в 14-дневен срок от съобщаването му пред съда по реда на Административнопроцесуалния кодекс. В частта за обжалване на наложеното административно наказание се прилагат разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания“.

7. Досегашната ал. 6 става ал. 7.

§ 27. Член 30 се изменя така:

„Чл. 30. За неуредените в тази глава въпроси се прилага Административнопроцесуалния кодекс.“

§ 28. Член 33 се изменя така:

„Чл. 33. (1) Установяването на конфликт на интереси с влязъл в сила акт на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси е основание за освобождаване от длъжност на лицето, заемащо публична длъжност, освен когато в Конституцията или в специален закон е предвидено друго.

(2) Освобождаването от длъжност по ал. 1 се извършва по реда, определен в специалния закон.“

§ 29. В глава осма се създават чл. 33а и 33б:

„Чл. 33а. (1) Отнема се в полза на държавата възнаграждението, получено от лицето, заемащо публична длъжност, за периода на изпълнение на правомощията или задълженията по служба, породили конфликта на интереси.

(2) Отнема се в полза на държавата облагата, придобита от лицето, заемащо публична длъжност, или от свързано с него лице, в резултат на конфликта на интереси, ако има материален характер, освен ако подлежи на отнемане на друго основание, а ако липсва или е отчуждена – присъжда се нейната равностойност.

Чл. 33б. Имената на лицата, заемащи публични длъжности, за които е установен конфликт на интереси с влязъл в сила акт, се обявяват на интернет страницата на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и на съответната институция.“

§ 30. В чл. 34 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „1000 до 3000 лв.“ се заменят с „200 до 2000 лв.“.
2. В ал. 2 думите „ 3000 до 5000 лв.“ се заменят с „1000 до 3000 лв.“.

§ 31. В чл. 35, ал. 1 числото „5000” се заменя с „3000”.

§ 32. В чл. 37 думите „7000 до 10 000 лв.” се заменят с „1000 до 3000 лв.”.

§ 33. В чл. 39 думите „или 21“ се заличават, а думите „10 000 до 15 000 лв.“ се заменят с „2000 до 4000 лв.“.

§ 34. Член 40 се изменя така:

„Чл. 40. (1) Лице, заемало публична длъжност, което след освобождаването му от длъжност наруши ограничение, предвидено в глава пета, се наказва с глоба от 1000 до 10 000 лв.

(2) На едноличния търговец или юридическото лице, с което лицето по чл. 21 или 22 е сключило договор или което се представлява или управлява от лице по чл. 21 или 22, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 20 000 лв.

(3) Когато нарушението е извършено повторно, наказанието е:

1. в случаите по ал. 1 – глоба от 2000 до 20 000 лв.;
2. в случаите по ал. 2 – имуществена санкция в размер от 5000 до 50 000 лв.”

§ 35. Създава се чл. 41а:

„Чл. 41а. (1) Лице, което не предостави на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси искана информация в определен от комисията срок, се наказва с глоба от 100 до 500 лв.

(2) Когато нарушението е извършено повторно, глобата е в размер от 500 до 2000 лв.”.

§ 36. Чл. 43 се изменя така:

„Чл. 43. (1) Актовете за установяване на нарушения по чл. 34, 36, 38, 39, 41 и 41а се съставят от определени от председателя на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси длъжностни лица.

(2) Наказателните постановления се издават от председателя на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси или от оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания.”

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

§ 37. Висящите към деня на влизането в сила на този закон производства за установяване на конфликт на интереси се довършват по досегашния ред.

Народни представители:

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси

Една от темите, които вълнуват и възмущават българските граждани, е темата за това как се упражнява властта, в чий интерес работят хората, които са избрани на публични длъжности, дали отстояват добросъвестно и честно обществения интерес или са подвластни на неправомерни влияния и работят в частен интерес. Дали има надеждни механизми, които да предпазват хората, които упражняват публични функции от неправомерни въздействия – икономически и политически, и дали тези механизми са достатъчно ефективни? Наскоро оповестените факти за нарушения, извършени в Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси – органът, който по силата на закона би следвало да има активна роля в борбата с измамите и корупцията, сериозно подкопаха общественото доверие в работата на Комисията и поставиха под съмнение нейната зависимост от политически и икономически интереси.

Затова, след провеждане на широко обществено обсъждане внасяме настоящия проект за изменение и допълнение на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, с които да подобрим нормативната уредба за осигуряване на отговорно, почтено и честно държавно управление от лицата, заемащи публична длъжност само в интерес на гражданите и обществото.

Предлагаме промени в структурирането на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, въвеждане на ясни и публични процедури, които да гарантират прозрачност в избора на членове на тази комисия, както от квотата на парламента, така и от квотите на Президента и на Министерски съвет. Предлагаме повишаване изискванията за заемане на тази изборна длъжност. Целта е осигуряване на безупречна репутация и висока професионална квалификация на членовете на този независим орган.

Предлагаме засилване на колективното начало на работата на комисията. Да се въведе случайния принцип при разпределянето на административните преписки, включително всяка от тях да бъде докладвана от член на комисията. Да се оптимизират сроковете за произнасяне на комисията. Предлагаме също така опростяване на административните и съдебни процедури по установяване на конфликтна интереси – в едно производство комисията да се произнася и по това дали е налице конфликт на интереси, и по вида и размера на санкцията.

Законопроектът съдържа и предложения за разширяване обхвата на закона – с включването на нови категории лица, които изпълняват държавни функции или участват в разпределянето на публични (включително европейски) пари.

Предлагаме и промени за усъвършенстване на производството по установяване на несъвместимост на лицата, заемащи публични длъжности.

Народни представители: